



Als de manier
waarop je naar dingen kijkt verandert,
verander je de dingen
waarnaar je kijkt.
Wyne Dyer

Hoop doet leren. Hoop doet leven.

-toespraak van Carl Snoecx op het congres 'generous ambitieus'-
2019-01-22

Sint-Paulus schrijft in het beroemde dertiende hoofdstuk van zijn brief aan de christenen van Korinthe: voor een christen blijven de liefde, het geloof en de hoop. Er is die liefde die de grootste is, er is een geloof dat bergen kan verzetten en er is de wonderlijke hoop.

“Geloof, dat verwondert me niet. Liefde, daarvan begrijp ik de bron.
Maar de hoop, dat is bijna niet te geloven. Ikzelf, zegt God, ik ben er van ondersteboven.”

Wij als onderwijzers, zijn door ons beroep en onze roeping, mensen van de hoop. Wij dragen de hoop niet voor onszelf, maar voor kinderen, kleuters en studenten, cursisten en leerlingen, jongeren van het internaat, voor de adolescenten die ongerust zijn voor de toekomst van onze aarde, voor de leerlingen in uw scholen van Oostende tot Maaseik, in Vlaanderen, in heel de wereld.

Het is mijn diepste overtuiging, dat je de hoop in een school kan onderwijzen en kan leren. Kiezen voor de hoop is niet een algemeen theoretisch principe maar gaat over concrete keuzes in leerinhouden en leerdoelen, in pedagogische aanpak, in zorg voor leerlingen. Die hoop manifesteert zich op elke speelplaats, in elke klas, in elke school. Ze vindt haar sporen in de inzet van leraren, in de veerkracht van leerlingen, in de daadkracht van leiders. Ze licht op in de betrokkenheid bij de samenleving, in de goodwill van ouders.

De hoop kan zich tonen in elk beleidsdomein maar heel bijzonder in het kwetsbare vormingsproces dat zich elke dag in de klas voltrekt. In het leren van taal en wiskunde, wetenschap en religie in muziek, techniek leren jonge mensen een wereld kennen met rijke mogelijkheden. Leraren vertellen een hoopvol verhaal en zetten leerlingen in beweging door hen te richten op wat nog niet bedacht en nog niet gerealiseerd is. De hartstocht van de hoop maakt jonge mensen breder in plaats van smaller.

Waarom herkent u een school van de hoop?

1. Uw school is een gastvrije school waar iedereen warm welkom is. Dat betekent niet dat alles er toegelaten is. Gastvrijheid betekent een evenwicht zoeken tussen de structuren, regels en de grammatica van het schoolleven langs de ene kant en uniciteit, leven dat zich vrij ontwikkelt, de poëzie, in het unieke idioom van ieder kind... Waar iedere leerling, iedere leraar, iedere directeur kan groeien in zijn of haar wijze van spreken, van zijn, van betekenen en zinvol kan leren en leven.

2. Uw school is de school die een voorafspiegeling is van een meer duurzame en rechtvaardige wereld waarvan God droomt. Een leraar vormt leerlingen van een bepaalde leeftijd, maar hij vormt ze niet alleen voor diezelfde leeftijd, hij vormt ze met het oog op alle komende generaties en alle toekomstige werelden. Iedere generatie en welbeschouwd iedere mens moet tussen een oneindig verleden en een oneindig toekomst, zijn weg herontdekken en die opnieuw ploeterend en zoekend banen. Wat voor een wereld willen we achterlaten aan de volgende generaties? Wat kunnen en durven we voor onze kinderen hopen? Hoe werken we door onderwijs aan de realisatie van rechtvaardigheid en duurzame ontwikkeling?

3. Uw school van de hoop is een school waar in ware evangelische betekenis mensen kwetsbaar en beloftevol zijn. Zij spoort aan om niet eenzijdig te focussen op succes, maar ruimte te bieden aan de kansen die besloten liggen in elke mislukking. Altijd is er perspectief over dode punten heen. Scholen van

de hoop durven falen ernstig nemen zonder het te verbloemen, maar ook altijd voor ogen te houden wie leerlingen kunnen worden. Ze durven vergeven zonder onmiddellijk met een pedagogische hardnekkigheid te willen ingrijpen. Nogmaals, die houding is geen vrijgeleide om alles te tolereren en goed te praten, maar bouwt wel een blokkade op tegen snelle en definitieve oordelen. De school van de hoop is daarom een genereuze school die leeft vanuit een reservoir van goedheid, genade en vergeving.

Tenslotte. Uw school van de hoop is een vrije school, een vrijplaats binnen de samenleving, een school waar mensen opnieuw mogen en kunnen ademen. Excellente en trotse leraren mogen in vrijheid en verantwoordelijkheid tonen waar ze sterk in zijn, zorgen voor kwaliteitsvolle vorming. Leerlingen groeien er als kritische en creatieve maar ook als warme, meedenkende en meevoelende jonge mensen. Leidinggevenden oefenen er hun meesterschap uit met ambitie, vastberadenheid en virtuositeit.

Nu zal u zeggen, dat klinkt allemaal wel mooi maar in mijn school is het anders. In mijn school is de hoop vaak ver weg, zij leidt op zijn best een verborgen bestaan in achterkamers. Uw taal van de hoop staat ver van het geestdodende vertoog over onderwijs dat vaak domineert. Schooltaal staat stijf van termen als tekort, aanpassing en uitsluiting. Leraren worden gevat in een steeds verdere juridisering en in een administratieve malle-molen. Zorg voor kwaliteit verwordt tot controle en identiteit wordt gecapteerd in een politiek polariserend discours dat in de ogen van velen geen enkele inhoudelijke nuanciering verdraagt. De hoop lijkt in dat discours verloren, zij ligt machteloos op de bodem van een vat, in de doos van Pandora.



U hebt wellicht gelijk, maar...misschien is net daarom de hoop minder ver weg dan u wel vermoedt. Een beeld van de hoop verfraait de magnifieke toegangspoort van het baptisterium van de Dom van Firenze. De maker ervan is Andrea Pisano die zich baseerde op een laatmiddeleeuwse voorstelling van de hoop. De mens beweegt zich in de richting van de hoop maar kan hem niet vatten. De grauwe dagdagelijkse realiteit is er een van ontmoediging en wanhoop. De hoop lijkt te ontglippen, de hoop lijkt te ontsnappen. Maar dan gebeurt er iets wonderbaars. Precies op het moment dat de mens zijn armen naar de hoop uitstrekt, krijgt de mens vleugels.

Zaai hoop: zaai de olie van de hoop, zaai het parfum van de hoop en niet de azijn van de bitterheid en van wanhoop. Als u dat doet, zal u vleugels krijgen en nog veel belangrijker: zal u in staat zijn kinderen en jonge mensen opnieuw te leren vliegen.

Carl Snoecx.

Goede God, elk jaar opnieuw wilt Gij ons in deze veertigdagentijd oproepen tot inkeer en gebed. Wijs ons wegen van verrijzenis om bewust te kiezen voor het spoor dat uw Zoon ons heeft voorgeleefd. Hij die ons gezegd heeft: geen brood alleen, maar liefde, geen pracht en praal, maar eenvoud, geen macht, maar dienstbaarheid, niet uitdagen, maar vertrouwen. Zend uw Geest over ons opdat wij sterk zouden staan in de strijd tegen onrecht en ziekelijke welvaart, tegen gemakzucht en onverschilligheid. Wij vragen het U, in Jezus' naam. Amen.

Goddank
Is er altijd iemand
die blijft roepen
om meer recht, meer vrede
meer menselijkheid.
Die het weten wakker houdt
dat enkel economische vooruitgang,
mens en wereld maar
uit hun evenwicht schopt.

Altijd weer roept ons
het weerloze gelaat
van een mens in armoede,
een mens op de dool,
op de vlucht,
slachtoffer van oorlog,
klimaatgeweld,
macht en geldzucht,
of botweg ergens gedumpt
als een kwetsbare mens,
ten einde raad.
Daarom deze woorden:
'Voor hen die kracht uitstralen,
liefde geven, recht doen.
Dat zij staande blijven
in ons midden.'

Als er één mens was
voor wie iedereen telde
dan moet het wel
Jezus van Nazareth geweest zijn.

Voor hem telden bij uitstek
ook die mensen
die voor niemand van tel waren:
de uitgestotenen,
de zwaksten,
de mensen in de marge...

Laat anderen meetellen
zoals je zelf graag meegeteld wordt.

Het is die man,
het is die boodschap
die de kern uitmaakt
van ons christen zijn.

Het zijn Zijn woorden
die ons inspireren.

Het zijn Zijn daden
die ons tot voorbeeld dienen.
Wat is het een genade
wat is het een zegen voor deze wereld
dat zo veel gedreven mensen
hier willen aan meewerken.

Peter Deltour

lentebrieven

De winterzon schrijft lentebrieven
in letters van verlangen groot,
ze groet de bloemen die verborgen
al reiken naar het morgenrood

maar die nog even moet wachten
omdat zoveel nog rilt van kou
en anders heel dit tere leven
vergeefs geboren worden zou.

Zo heeft ook ieders hartsverlangen
een tijd die er niet altijd is
maar steeds blijft iets van heimwee hangen
besef van al te groot gemis

tot plots de weelde van de vriendschap
ontluikt, terwijl 't nog winter is.
Adelheyd, uit De Roerom 2015

Was je al eens koning te rijk?
Een kind, een kleinkind,
een knuffel van je geliefde,
een woord van troost,
een woord van vergeving.
Allemaal kleine dingen.
Geen blinkende, flitsende wereld.
Geen Versailles en pracht en praal.
Geen macht en geweld.
Gewoon kleine lichtpunten...
Zo was Jezus.
Wie hem ontmoet,
voelt zich een koning te rijk.
Je krijgt geen rijkdom,
maar waardering,
hij luisterde,
hij genas,
gaf toekomst.
We mogen "mens" zijn.
Zo is Jezus koning,
Hij maakt ons een koning te rijk.
Zo zijn christenen ook.
Emmaüsgangers maken
van elke mens een koning:
treurende worden getroost,
zieken voelen nabijheid,
vreemdelingen zijn welkom.
Emmaüsgangers luisteren.
Ze brengen licht in het leven.
Licht overwint donker,
geen reden om bang te zijn,
een nieuwe hoopvolle wereld
wordt concreet gemaakt.
Doe je ook mee?

Georges De Smet

STAP JE MEE?